

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande angående delbetänkande av Utredningen om Skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet (SOU 2024:90)

Chalmers Tekniska Högskola AB lämnar följande synpunkter på utredningens förslag

1. Allmänna synpunkter

Chalmers tekniska högskola AB ser positivt på att utredningens förslag att införa ett skatteincitament för gåvor till juridiska personer, i synnerhet vad avser finansieringen av vetenskaplig forskning.

I framtiden kommer extern finansiering genom gåvor och bidrag vara ett väldigt viktigt inslag för att driva vetenskaplig forskning för universitet och högskolor framåt och för att bevara Sveriges konkurrenskraft. Detta i synnerhet då det står klart att Sverige som nation står inför stora utmaningar när det gäller att behålla sin position som en ledande forskningsnation. I en tid när global konkurrens om forskningsinvesteringar ökar, och teknologiska framsteg sker i allt snabbare takt, krävs kraftfulla åtgärder för att stärka våra universitet, särskilt de tekniska högskolorna. Världsledande universitet är inte bara nav för innovation och teknologisk utveckling utan också viktiga för att attrahera investeringar och talanger globalt, vilket är nödvändigt för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Gåvor och bidrag har på många platser i världen spelat stor roll för att utveckla världsledande universitet, något som är en närmast outnyttjad möjlighet i Sverige. Av ovan skäl ställer sig således Chalmers tekniska högskola AB sig positiva till alla typer av incitament, i detta fall förslaget om skattereduktion, som ökar givarviljan. Chalmers tekniska högskola AB anser dock att detta inte är tillräckligt för att finansiera vetenskaplig forskning och bevara konkurrenskraften för svenska universitet och högskolor utan Stiftelsen Chalmers tekniska högskola har den 9 januari 2025 lämnat en hemställan, diarienummer Fi2025/00040 hos Finansdepartementet, om lagändring i inkomstskattelagen (1999:1229), ”IL”, och föreslagit att en ny bestämmelse införs i 16 kap. 9a § IL som innebär att bidrag till universitet och högskolor för forskning och utveckling ska dras av, se Bilaga 1.

Vad avser utredningens förslag om införande av skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet har Chalmers tekniska högskola AB i det följande enbart valt att lämna ett yttrande

över de delar av där Chalmers Tekniska Högskola AB och dess koncernmoder Stiftelsen Chalmers tekniska högskola anser det relevant för stiftelsekoncernen.

2. Särskilda synpunkter

2.1. Val av skatteincitament

Utredningens förslag: *Skatteincitamentet för att främja juridiska personers gåvor till godkända gåvomottagare ska utformas som en skattereduktion. Även ett undantag från beskattning av någon som direkt eller indirekt äger en andel i den juridiska personen, eller i fråga om ideella föreningar någon som är medlem i föreningen, ska införas.*

Chalmers tekniska högskola AB förstår att utredningen har övervägt på vilket sätt ett skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet bör ges, i detta fall genom en skattereduktion eller som ett avdrag. Utöver det noterar Chalmers tekniska högskola AB att utredningen anser att risken för missbruk bedöms begränsas vid en skattereduktion jämfört med ett avdrag. Skattereduktion kan exempelvis endast nyttjas under det innevarande beskattningsåret. Chalmers tekniska högskola AB har noterat att det vanligaste förfarandet att utforma ett skatteincitament är som ett avdrag, detta vid en jämförelse inom Europeiska unionen, EU, och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, EES.

Utredningen lyfter att det historiskt vid flera tillfällen i olika lagstiftningssammanhang förts fram att avdragsförbudet för gåvor är tungt förankrat i svensk rätt och att detta skulle vara ett argument för skattereduktion i kombination med risken för missbruk. Chalmers tekniska högskola AB förespråkar dock att avdrag medges istället för skattereduktion och att reglerna för juridiska personerna skatteincitament för gåvor frikopplas från reglerna om skattereduktion för fysiska personer. Ett system med avdragsrätt är i bättre överensstämmelse med ett företagsekonomiskt synsätt, vilket bolagsbeskattningen vilar på.

2.2. Godkända gåvomottagare

Utredningens förslag: *Juridiska personers rätt till skattereduktion avser utgifter för gåva avseende främjande av social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning till en godkänd gåvomottagare. Om ett kommissionärsföretag i kommissionärsverksamhet har haft sådana utgifter ska rätten till skattereduktion i stället tillfalla kommittentföretaget.*

Chalmers tekniska högskola AB anser att skatteincitament för gåvor för juridiska personer, liksom anges ovan, bör frikopplas från skattereduktionen för fysiska personer. Om förslaget kvarstår uppfattar dock Chalmers tekniska högskola AB utredningens förslag som att enbart juridiska personer som kan

vara godkända gåvomottagaren omfattas. För Chalmers tekniska högskola AB innebär detta att högskolan inte kommer att vara aktuell för mottagande av gåvor, men Chalmers tekniska högskola AB utgår från att Stiftelsen Chalmers tekniska högskola kan vara en sådan gåvomottagare om Stiftelsen Chalmers tekniska högskola ansöker om att bli en sådan godkänd gåvomottagare.

2.3. Utformningen av skattereduktionen

Utredningens förslag: *Skattereduktionen för juridiska personers gåvor ska räknas av mot statlig inkomstskatt.*

Chalmerska tekniska högskola AB anser att skattereduktionen även ska räknas av mot fastighetsskatt och fastighetsavgift.

2.4. Vissa subjekt som är undantagna från skattskyldighet

Chalmers tekniska högskola AB har inget att invända i denna del.

2.5. Gåvans karaktär

Chalmers tekniska högskola AB har inget att invända i denna del.

2.6. Kontrolluppgift ska lämnas för mottagen gåva

Utredningens förslag: *En godkänd gåvomottagare ska lämna kontrolluppgift om en gåva från en juridisk person som vid ett och samma gåvotillfälle uppgår till minst 2 000 kronor. I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om det gåvobelopp som tagits emot under kalenderåret. En begäran om skattereduktionen för gåva för en juridisk person ska göras i inkomstdeklarationen som ska lämnas efter utgången av det kalenderår som underlaget för skattereduktionen avser.*

Chalmers tekniska högskola AB anser att lämna kontrolluppgift för gåvor av detta slag och inom de föreslagna beloppsgränserna inte är motiverat då det är administrativt betungande för mottagaren av gåvorna.

2.7. Skattereduktionens storlek

Utredningens förslag: *Om underlaget för skattereduktionen understiger 2 000 kronor görs ingen skattereduktion. Skattereduktionen uppgår till 25 procent av underlaget upp till 200 000 kronor. För underlag därutöver upp till 400 000 kronor uppgår skattereduktionen till 5 procent av underlaget. Skattereduktionen får för ett kalenderår uppgå till högst 60 000 kronor.*

Chalmers tekniska högskola anser att såväl procentsatserna som beloppsgränserna är låga i förhållande till det syfte som utredningen vill uppnå, dvs. att öka incitamentet att ge gåvor i syfte att främja vetenskaplig forskning (och social hjälpverksamhet). Det är svårt att se att en skattereduktion om maximalt 60 000 kronor skulle vara avgörande för givarviljan och öka incitamentet för juridiska personer att lämna gåvor till vetenskaplig forskning (och social hjälpverksamhet).

Vad avser gåvor till lärosäten konstaterar utredningen att av lärosätenas totala intäkter från företag utgjorde gåvor och bidrag omkring 45 procent, eller 592 miljoner kronor år 2023, vilket är den lägsta nivån under den senaste tioårsperioden. Mot denna bakgrund anser Chalmers tekniska högskola AB att det är av yttersta vikt att det blir mer attraktivt för företag att ge gåvor och då i synnerhet stora gåvor. Chalmers tekniska högskola anser att förslaget i dess nuvarande utformning är riktat mot fåmansföretagare och anser att det är väldigt få företagare som kommer att anse att förslaget är förmånligt. Noterade och/eller stora bolag ger betydligt högre belopp än de i förslaget aviserade gåvobeloppen för skattereduktion. Om avsikten är att öka incitamentet för företagens givande måste förslaget revideras och anpassas för att vara förmånligt samt riktat till en större givarkrets.

Utredningen har kommenterat att det finns möjlighet att föreslå högre procentsats än utredningens förslag och även högre beloppsgränser. Härvid har utredningen särskilt framhållit att genom högre beloppsgränser främjas stora gåvobelopp och uppmuntrar till ett ökat givande, vilket Chalmers tekniska högskola AB instämmer i. Chalmers tekniska högskola AB anser dock inte att utredningens bedömning och förslag vad avser beloppsgränser och procentsatser är rimlig, i synnerhet inte där det anges att beloppsgränser och procentsatser kan komma att justeras i efterhand för att påverka en utveckling i viss önskvärd riktning. Chalmers tekniska högskola AB förespråkar i stället väl avvägda nivåer vad avser beloppsgränser och procentsatser från början.

Liksom framgår av Chalmers tekniska högskola AB:s hemställan om ändring av inkomstskattelagen uppmärksammar Chalmers tekniska högskola AB lagstiftaren på att länder såsom USA, Storbritannien och Tyskland har infört *omfattande* skatteincitament för att stimulera gåvor och då i synnerhet gåvor till akademiska institutioner. Även Finland har generösa avdragsregler för gåvor. Vad avser de förstärkta avdragsreglerna för gåvor till universitet och högskolor i dessa länder har införandet av sådana skatteincitament lett till att universitet kunnat bygga upp stora endowmentfonder och attraherat globalt ledande forskare och investeringar, dvs. vetenskaplig forskning har gynnats i stor omfattning.

2.8. Undantag från beskattning av andelsägare eller medlem

Chalmers tekniska högskola AB har inget att invända i denna del.

2.9. Risker för fel och fusk

Utredningens förslag: *Förslag på ytterligare åtgärder för att minska risken för fel och fusk bedöms inte nödvändigt.*

Se ovan om kontrolluppgift.

2.10. Ikraftträdande

Utredningens förslag: *Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Skattereduktionen gäller för gåvor som lämnats efter den 31 december 2025.*

Chalmers tekniska högskola anser att det är av yttersta vikt att förslaget träder i kraft så snart som möjligt och bedömer föreslagen tidsaspekt som rimlig.

Göteborg 4 april 2025

Martin Nilsson Jacobi, Rektor och VD

Remissen har beretts av enheten för Planering, analys och ekonomi tillsammans med kansliet för Stiftelsen Chalmers tekniska högskola.

Kontaktperson

Sara Wallin, VD Stiftelsen Chalmers tekniska högskola, sara.wallin@chalmers.se